

ECHE AMERIKAANSE JONGENS

**JASON REYNOLDS
BRENDAN KIELY**

ROMAN

**ECHE
AMERIKAANSE
JONGENS**

**JASON REYNOLDS
BRENDAN KIELY**

ROMAN

B

Lieve lezer,

De boeken van Jason Reynolds zijn heel lang onvertaald gebleven. *Echte Amerikaanse jongens* verscheen in de Verenigde Staten al in 2015, maar er was toen geen enkele uitgever die het in het Nederlands wilde uitbrengen. En heel eerlijk: zijn boek werd ook aan mij aangeboden, maar ik dacht toen dat het 'te Amerikaans' zou zijn.

Gelukkig word je over het algemeen ouder en wijzer, en mogen mensen van gedachten veranderen. Toen ik eenmaal besloot om iets van Jason Reynolds te lezen, kon ik niet meer stoppen en heb ik bijna al zijn boeken achter elkaar gelezen. En vooral dit boek, en de noodzaak ervan, is mij heel erg bijgebleven

Echte Amerikaanse jongens heeft enorm veel indruk op mij gemaakt. Ik heb het in één ruk uitgelezen en bij de laatste pagina's heb ik alleen maar gehuild. Vooral omdat ik wist dat de namen die worden voorgelezen, echte slachtoffers van politiegeweld zijn.

Toch heeft Jason Reynolds benadrukt dat dit helemaal gaan anti-politieboek is. "Het is een verhaal over de mooie en lelijke kanten van de mens, van iedereen die bij dit soort situaties betrokken is." Dat is het inderdaad: en door het wisselende perspectief, de gelaagdheid van de personages en de onverwachte wendingen is dit een prachtig verhaal geworden, waar iedereen zijn eigen boodschap uit zal halen.

Heel veel leesplezier! We zijn heel benieuwd hoe jij dit boek zal ervaren.

Liefs, Myrthe

Uitgeefdirecteur Blossom Books

Voor mijn broertje Christian –

In de hoop dat je je nooit gekleineerd zult voelen,
en altijd de moed zult hebben om je mond open te doen.

- J.R.

*Voor alle jongerenwerkers en onderwijzers
die met liefde leven en werken – dank jullie wel.*

- B.K.

Twitter mee: #EchteAmerikaansejongens

Vind de auteur: @jasonreynolds83

Vind ons: @blossombooks

NUR 285 / W051901

© 2019 Nederlandse editie: Blossom Books

© 2015 Jason Reynolds en Brandon Kiely

Originally published by Atheneum, an imprint of Simon and Schuster Children's Publishing Division. Published by arrangement with Rights People, London.

Oorspronkelijke titel: All American boys

Nederlandse vertaling: Maria Postema

Omslagontwerp: Loudmouth

Opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

De citaten op bladzijde 186 en 187 zijn afkomstig uit *Onzichtbare man* van Ralph Ellison, vertaald door Ko Kooman. Editie: Amsterdam: L.J. Veen Klassiek (Uitgeverij Atlas Contact), 2017.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

Wil je ons iets vragen of vertellen? Dat kan! Stuur een mailtje naar info@blossombooks.nl of vind ons op [blossombooks.nl](https://www.blossombooks.nl)

*‘De geschiedenis kan ons alleen iets leren
als ze niet vergeten wordt.’*

- Carmelo Soto

*‘Als ik niet voor mezelf ben, wie is er dan voor mij?
Maar als ik alleen voor mezelf ben, wat ben ik dan?’*

- Hillel de Oudere

The first of these is the fact that the world is not a uniform whole, but a collection of many different parts, each with its own characteristics and interests. This is the principle of diversity, which is the foundation of all life and progress. Without diversity, there would be no room for growth or change, and the world would be a stagnant, lifeless mass. It is the variety of life, of thought, of action, that gives the world its richness and its beauty. It is the different ways in which people think and feel and act that make the world a place of interest and of hope. It is the diversity of life that gives us the chance to learn from each other, to grow together, and to create a better world for all.

The second principle is the fact that the world is not a static whole, but a constantly changing one. This is the principle of change, which is the foundation of all progress and improvement. Without change, there would be no room for growth or development, and the world would be a place of stagnation and decay. It is the constant flow of life, of thought, of action, that gives the world its dynamism and its power. It is the different ways in which people think and feel and act that make the world a place of opportunity and of challenge. It is the change of life that gives us the chance to learn from our mistakes, to grow from our experiences, and to create a better world for all.

The third principle is the fact that the world is not a separate whole, but a part of a larger whole. This is the principle of unity, which is the foundation of all peace and harmony. Without unity, there would be no room for cooperation or understanding, and the world would be a place of conflict and division. It is the sense of common purpose, of shared values, of mutual respect, that gives the world its coherence and its strength. It is the different ways in which people think and feel and act that make the world a place of unity and of peace. It is the unity of life that gives us the chance to learn from each other, to grow together, and to create a better world for all.

INZOOMEN.

VERDER INZOOMEN.

NOG WAT VERDER.

EEN KORRELIGE JONGEN.

OP ZIJN BUIK OP DE STOEP.

EEN MAN STAAT OVER HEM HEEN GEBOGEN.

ZIJN VUISTEN REGENEN NEER ALS STENEN.

GELOEI. ZWAAILICHTEN EN SIRENES.

BLOED OP STRAAT.

DE JONGEN BEWEEGT NOG.

EN DAN NIET MEER.

VRIDDAG

RASHAD

Links! Links! Links-rechts-links! Links! Links! Links-rechts-links!
Bla. Bla. Bla-bla-bla.

Ik maakte rechts-links-rechtsomkeert, weg van die stomme school en die nog stommere legeroefening, want het was vrijdag en voor mij, en voor zo'n beetje iedereen ter wereld, betekende dat: feesten. Oké, misschien niet voor iedereen ter wereld. Er zat vast wel een monnik ergens op een berg aan iets anders dan feesten te denken. Maar ik was geen monnik. Godzijdank. Dus voor mij en mijn vrienden was vrijdag gewoon een ander woord voor feesten. Maandag, dinsdag, woensdag (krak, week doormidden), donderdag en feesten. Of zoals mijn broer Spoony altijd zei: 'Fissa.' En dat was dan ook het enige waar ik aan dacht toen ik me na school een wc-hokje in wurmde – aan feesten, en aan het feit dat dat harkeke uniform zo snel mogelijk uit moest.

Gelukkig hoefden we het niet elke dag aan. Alleen op vrijdag, want dat was 'uniformdag'. Wie had in vredesnaam bedacht dat vrijdag daar de beste dag voor was? Hoe dan ook, ik droeg dat apenpak dus al de hele dag (de eerste bel gaat om tien voor negen) voor de drilroefening, die vooral bestaat uit veel geschreeuw en gemarcheer, wat echt superleuk is als je daarna samen met dertig andere leerlingen in de les moet zitten bij een

leraar die óf elk moment kan gaan janken óf tegen iemand aan het brullen is dat hij of zij naar de rector moet. Lachen, joh.

Even voor de duidelijkheid, voor mij hoefde dat hele ROTC-gebeuren niet. ROTC, 'Reserve Officers' Training Corps', soldaatje spelen voor scholieren. Ik wilde niet bij een legerclub. Niet dat het nou zo verschrikkelijk was. Zoveel verschilde het niet van de andere lessen, behalve dat het in dit geval majoor Killabrew (grappigste achternaam ooit) was die ons leerde hoe we een fatsoenlijk leven moesten leiden en goede mensen moesten worden en zo. Het was beter dan wiskunde, en zonder al dat marcheergedoe en het uniform zou het vooral een makkelijke manier zijn om een paar onvoldoendes te compenseren, ook al wist ik dat mijn pa me op deze manier het leger in probeerde te sluizen. Nooit van m'n leven. Ik had het ROTC niet nodig. Maar ik deed eraan mee, en ik deed mijn best, omdat mijn pa me zo'n beetje dwong. Hij is zo'n man die vindt dat het leger een zwarte jongen in dit land de beste kansen biedt. Zo zegt hij het altijd. Letterlijk.

'Ik zal je eens wat vertellen, jongen,' zegt hij dan, in de deuropening van mijn kamer. Ik lig dan meestal op mijn bed te tekenen en moet echt mijn uiterste best doen om niet uit frustratie mijn potloden in mijn oren te rammen.

'Twee weken na mijn eindexamen,' gaat mijn pa dan verder, 'zei mijn vader tegen me: "De enige mensen die in dit huis blijven wonen zijn de mensen met wie ik de liefde bedrijf."'

'Ja, pa,' kreun ik, want ik weet precies wat er gaat komen. Dit verhaal steekt hij namelijk minstens één keer per maand af. Mijn vader is de voorzitter van voorspelbaarheid – dat heeft-ie waarschijnlijk in het leger opgepikt. Of bij de politie. Jep, die ouwe heeft zijn groene uniform, dat hij maar vier jaar gedragen heeft (al praat hij altijd over het leger alsof-ie twintig jaar heeft gediend) ingeruild voor een blauw uniform, dat hij ook

maar vier jaar gedragen heeft. Toen heeft hij het korps vaarwel gezegd om in een kantoor te gaan doen wat mensen in kantoren doen: betaald krijgen om zich te vervelen.

‘En ik wist wat hij probeerde te zeggen: oprotten,’ zeurt pa verder. ‘Maar ik wist niet waar ik naartoe moest of wat ik moest doen. Zo goed waren mijn cijfers niet. De universiteit zat er gewoon niet in.’

‘En toen ging je het leger in, en dat heeft je leven gered,’ maak ik het verhaal voor hem af, zo neutraal mogelijk, om niet al te sarcastisch te klinken.

‘Niet zo bijdehand, hè?’ zegt hij dan, wijzend met de vinger der woede. Ik krijg de scherpe klank nooit helemaal uit mijn stem. En ik weet heus wel dat ik het niet op de spits moet drijven. Ik ben het gewoon zo zat om elke keer weer hetzelfde verhaal te moeten aanhoren.

‘Ik doe niet bijdehand,’ antwoord ik dan om hem te sussen. ‘Ik bedoel gewoon...’

‘Wat bedoel je? Dat je geen discipline nodig hebt? Dat je geen zin hebt om iets van de wereld te zien?’

‘Paha...’ begin ik, maar op zulke momenten dreunt hij gewoon door.

‘Dat je geen gratis opleiding hoeft? Dat je geen zin hebt om je land te verdedigen? Nou?’

‘Pap, ik...’ Hij onderbreekt me weer.

‘Wat bedoel je dan, Rashad? Dat je niet op je vader wil lijken? Kijk eens om je heen.’ Zijn stem wordt veel harder dan nodig is en met driftig maaiende armen wijst hij naar de muren, de ramen en eigenlijk alles in mijn kamer. ‘Volgens mij heb ik het best aardig voor elkaar. Je broer en jij zijn nooit iets tekortgekomen.’ En dan komt zijn lievelingsuitspraak – het zou me niet verbazen als die op z’n borst getatoeëerd stond. ‘Nou moet je eens goed naar me luisteren. Het leger biedt een zwarte jongen in dit land de beste kansen.’

‘David.’ Op dat moment suist de stem van mijn moeder dan door de gang, net fel genoeg om die ouwe te laten weten dat hij weer eens aan het drammen is. ‘Laat die jongen toch. Hij gedraagt zich keurig en hij doet het helemaal niet slecht op school.’ *Hij doet het helemaal niet slecht op school.* Ik zou waarschijnlijk voortdurend negens en tienen halen als ik niet altijd zat te schetsen en te tekenen. Sommige mensen noemen het afleiding. Ik noem het toewijding. Maar hé, helemaal niet slecht was... niet slecht.

Dan wordt mijn vaders gezicht milder, vermurwd door de stem van mijn moeder. ‘Ik wil gewoon dat je het probeert, Rashad. Voor mij. Alleen op de middelbare school. Meer vraag ik niet. Ik heb je broer gesmeekt om het te doen, en hij had het nog veel harder nodig dan jij. Maar die luis-terde niet, en nu zit-ie misschien wel de rest van z’n leven bij UPS.’ Als je mijn vader moet geloven, houdt het gebrek aan militaire training rechtstreeks verband met het feit dat mijn oudere broer bij UPS werkt. Alsof groene en blauwe uniformen goed zijn, maar bruine alleen voor losers.

‘Dat is een prima baan. Die jongen kan zichzelf onderhouden, en z’n vriendin en hij hebben hun eigen appartement. En dan doet hij ook nog al dat vrijwilligerswerk met die jongens in het buurthuis. Dus het is allemaal goed gekomen met Spoony,’ reageert mijn moeder. Ze duwt mijn vader opzij zodat ze samen in de deuropening kunnen staan. Zodat ik haar kan zien. ‘En met Rashad komt het ook allemaal goed.’ Pa schudt zijn hoofd en loopt weg.

Dit gesprek hebben we al minstens twintig keer gevoerd. Dus toen ik naar de middelbare school ging, deed ik het gewoon. Ik ging bij het ROTC. Eigenlijk moet er nog een J voor, van Junior, maar die laat iedereen altijd weg. Ik ging erbij zodat mijn vader zou ophouden met zeuren. Ik wilde hem blij maken. Whatever.

Maar goed, het was dus vrijdag, ‘uniformdag’, en na de laatste bel

sprintte ik meteen naar de wc's met mijn sporttas vol kleren om alles wat groen was uit te trekken.

Op de jongenswc's van Springfield Central High School was je nooit alleen. Er stond altijd wel iemand in de spiegel te turen of-ie al haar op zijn gezicht kreeg, of leunend tegen een wasbak zijn telefoon te checken als hij eigenlijk in de klas had moeten zitten. Zeker op vrijdag kwam iedereen na schooltijd even langs om niets van alle plannen te hoeven missen. De wc's waren een soort verlengstuk van de kleedkamer, waar zelfs de meeste asportieve leerlingen zoals ik konden praten over de dingen waar de sporters over praatten, maar dan zonder dat je de hele tijd op je kont werd geslagen. Een pluspunt, als je het mij vraagt.

'Whaddup, 'Shad?' vroeg English Jones, die ondertussen veel te zwoel naar zichzelf keek in de spiegel. Modellenblik naar links. Modellenblik naar rechts. Strijk met de hand langs de haarlijn en glijd langs het gezicht omlaag naar de plek waar hopelijk ooit een snor en baard zullen staan. Zo doe je dat. Spiegelkijken voor beginners, en English kon het als de beste. English kon zo'n beetje alles als de beste. Hij was de stereotiepe mooiboy met groene ogen en ouders die alles goed vonden, dus hij had coole kleren en tattoos. En hij heette écht English, dus hij had de meisjes voor het uitkiezen. Alsof hij voorbestemd was om populair te zijn. Alsof zijn ouders het zo gepland hadden. Maar, en dat was dan weer minder stereotiep, hij deed er niet arrogant over, waardoor de meisjes, leraren, rector, ouders en zelfs de basketbalcoach hem helemáál op handen droegen. Want ja, English zat ook in het basketbalteam. De aanvoerder. De sterspeler. Waarom ook niet?

'Alles goed, E?' antwoordde ik met een opwaarts knikje terwijl ik de deur van een wc-hokje openduwde. English en ik waren al van jongs af aan bevriend, ook al was hij een jaar ouder dan ik. We waren twee stukken van een driestuks-kipmenu. Shannon Pushcart was het derde stuk

en de friet – met extra zout – was Carlos Greene. Carlos en Shannon waren er nu ook: ze stonden allebei bij een pispak maar keken om naar mij, wat trouwens echt raar is. Je moet gewoon niet naar mensen kijken als je staat te pissen. Hoe goed je elkaar ook kent, het blijft raar.

‘Hé soldaat, ga jij naar dat feest van Jill vanavond?’ vroeg Carlos, die me uitlechte omdat ik in uniform rondliep.

‘Ja, duh. En jij? Of moet je basketballen?’ vroeg ik vanuit het hokje. Meteen gevolgd door: ‘O nee, da’s waar ook. Je bent niet geselecteerd. Alweer niet.’

‘Oeoeoeoeoe!’ Shannon pompte de grap nog wat op, zoals hij altijd deed als het niet over hem ging. Er werd een pispak doorgespoeld en ik wist dat hij het was, want Shannon was de enige die ooit de pispakken doorspoelde. ‘Ik zweer het, die blijft goed,’ grinnikte hij.

Ik knoopte mijn jasje los – een synthetische kerstboom vol versiersels – en gooide het over de deur van het hokje.

‘Whatever,’ zei Carlos.

‘Ja, whatever,’ kaatste ik terug.

‘Worden jullie het nooit zat om de hele tijd dezelfde grappen over elkaar te maken?’ hoorde ik English vragen.

‘Word jij het nooit zat om voor de spiegel je eigen gezicht te aaien, English?’ sloeg Carlos terug.

Shannon proestte het uit. ‘Bam!’

‘Hou je bek, Shan,’ snauwde English. ‘En ik “stimuleer de haarzakjes”. Maar dat is natuurlijk te moeilijk voor jullie.’

‘Maar E, serieus, het werkt voor geen meter!’ zei Shannon.

‘Nee, misschien zien je haarzakjes je gewoon niet zo zitten!’ riep Carlos erachteraan. Ik ging inmiddels helemaal stuk in mijn hokje.

‘Maar je vriendin wel,’ zei English met perfecte timing. Raak, vol in de maag.

‘Oeoeoeoe!’ Dat was Shannon natuurlijk weer.

‘Ik heb niet eens een vriendin,’ zei Carlos. Maar dat maakte niet uit. Een grap over iemands vriendin – of ze nu bestaat of niet – is gewoon de ideale comeback. Altijd. Het is een klassieker, net als ‘je moeder’-grappen. Carlos maakte een sissend geluid, liet de grap manmoedig van zich afglijden en zei: ‘Daarom moeten we naar dat feest, kan ik tenminste kijken hoe de chickies erbij staan.’

‘Inderdaad,’ beaamde English. ‘Dat is het slimste wat ik je vandaag heb horen zeggen.’

Uit ging mijn blauwgroene overhemd met korte mouwen, dat ik ook over de bovenkant van de deur mikte.

‘Juist. Klinkt goed,’ zei Shannon veel te gretig. “Kijken hoe de chickies erbij staan,” deed hij Carlos na, met nog een zweem van sarcasme in zijn stem. Als ik dat hoorde, hoorde Carlos het ook.

‘Ik weet niet hoe ze erbij zullen staan, maar ik weet wel wie ze niet zullen zien staan... joul’ zei Carlos spottend, nog steeds uit op wraak omdat Shannon zo gehaaid was en omdat hij om mijn basketbalgrap had gelachen. Die grap was al minstens drie minuten oud, en hij was er nog steeds niet overheen. Lekker zielig.

‘Hou je bek, ’Los. Iedereen hier weet dat ik meer voor elkaar krijg dan jij. Op alle fronten,’ antwoordde Shannon bloedserieus.

Ik zette mijn voet op de wc-bril om mijn lakschoen los te maken. Even voor de duidelijkheid: alleen mannen die gaan trouwen zouden lakschoenen mogen dragen. Lakleer straalt echt op geen enkele manier iets oorlogsachtigs uit.

‘Maak daar op het feest maar ruzie over. Als jullie maar zorgen dat je erbij bent. Het schijnt legendarisch te worden,’ zei English, en ik hoorde zijn voetstappen naar de deur lopen. Shannon en hij hadden vanmiddag geen basketbaltraining, maar ze gingen toch een potje schieten in

de gymzaal, want dat deden ze elke dag. Voor die gasten, vooral voor English, was basketbal alles. English klopte twee keer op de deur van mijn hokje. 'Ik zie je op het feest, bro.'

'Zeker weten.'

'Tot later, 'Shad,' zei Shannon.

'Yo, 'Shad, laat even weten als je onderweg bent,' riep Carlos net voordat de deur achter hen dichtviel. Carlos woonde één straat bij mij vandaan en was net als English een jaar ouder, dus hij had zijn rijbewijs al, en dus (nog een keer) reed ik altijd met hem mee als er een feest was. We lachten hem altijd uit omdat hij elk jaar weer in het basketbalteam probeerde te komen en nooit werd geselecteerd. Hij was gewoon niet goed genoeg, maar wat hem betrof was hij de aardigste gast die ooit een bal had aangeraakt. Hij was wél creatief, en dat was ook de reden dat we goed met elkaar konden opschieten. Hij deed niet aan tekenen en schilderen in de traditionele zin van het woord. Hij deed aan graffiti. Hij was een 'schrijver'. Zijn tag was LOS(T) en die stond overal, op school, in onze buurt, zelfs in de East Side. Als we naar een feest gingen, vond hij dat altijd de ideale gelegenheid om door de stad te scheuren in zijn oude barrel, de achterbank vol stiften en spuitbussen, en zijn meesterwerken aan te wijzen.

Eigenlijk waren het meer ónze meesterwerken, want ik had een paar keer bedacht waar en hoe hij zijn tag moest zetten. Voor de zijgevel van het bankfiliaal bij ons in de buurt had ik bijvoorbeeld gezegd dat hij dollargroene blokletters moest gebruiken. En voor de deur van de daklozenopvang had ik gouden, krullerige letters voorgesteld. En voor het basketbalbord op het West Side-veldje had ik gangsterletters geopperd. Ik heb nooit het lef gehad om zelf ook te taggen. Ik heb al verteld hoe mijn vader was, toch? Juist. Bovendien was Carlos echt een pro. Hij wist hoe je de spuitbussen zo moest houden dat de verf niet uitliep en je supermooie

tags kreeg. Op het perfecte af. Ik heb het nooit tegen hem gezegd, want dat soort dingen zeiden we niet tegen elkaar, maar ik vond ze echt te gek. Allemaal.

Toen ik een paar minuten later dat hokje uit kwam, was ik een ander mens. Het was het omgekeerde van Clark Kent die de telefooncel in rent en naar buiten komt als Superman: dit was meer Superman die naar binnen rent en een hopelijk veel stoerdere Clark Kent wordt, hoewel Superman zich waarschijnlijk lekkerder zou voelen in zijn cape en strakke rode legging dan in mijn uniform. Maar ik niet. Geen cape voor mij (en voor de volledigheid: ook geen strakke rode legging). Ik kwam gewoon naar buiten als Rashad Butler: T-shirt, sneakers die ik snel even met spuug had schoongepoetst en een spijkerbroek die ik omhoogtrok en toen net weer genoeg liet zakken om de look compleet te maken. Mijn broer had me een supermooi leren jack gegeven dat hem te klein was geworden, dus dat deed ik ook aan, en boem! ik was klaar voor alles wat deze vrijdag in petto had. Ik hoopte op wat actie met Tiffany Watts, het coolste meisje uit mijn jaar. Vond ik dan. Carlos zei altijd dat hij haar op een stripfiguur vond lijken. Alsof hij haar ooit zou kunnen krijgen. Een stripfiguur? Rot op, man. Het stripfiguur van mijn drómen.

Maar voordat ik naar Jill kon om Tiffany te versieren, moest ik eerst nog een paar dingen doen. Het was nog vroeg en ik had een paar dollar op zak, dus ik was van plan om een zak chips te kopen en een pakje kauwgom om de chipsadem de kop in te drukken. Met een dood vogeltje in je bek kun je geen meisjes scoren. Maar verder was ik zo blut als wat en het was niet relekst om te feesten zonder geld, want je moest altijd iets overhouden voor de pizzatent, Mother's Pizza, waar iedereen naartoe ging als het feest was afgelopen, of als het feest vroegtijdig werd afgekap, wat meestal het geval was. Bovendien moest je meebetalen aan de benzine

van degene met wie je heen- en terugreed, Carlos in mijn geval. Ik nam de bus naar de West Side, want ik wilde eerst mijn chips halen en daarna even langs Spoony bij UPS, een paar straten bij mijn huis vandaan, om twintig dollar van hem te lenen.

De bus deed er uren over, zoals altijd op vrijdag. U-ren. Het duurde zo lang dat ik bij Fourth Street uitstapte om het laatste stuk naar Jerry's Supermarkt te lopen. Het werd snel donker om me heen – bizar hoe vroeg het donker wordt in de herfst. Jerry's was meer een warenhuis dan een supermarkt: ze verkochten er alles. Wierook, bomberjacks, mutsen, snacks, bier, paraplu's en wat je verder nog maar nodig zou kunnen hebben. De winkel was vernoemd naar iemand die Jerry heette, hoewel er nooit een echte Jerry werkte. Jerry was waarschijnlijk een of andere rijke oude witte gast die in de East Side op een bed van geld zat te chillen met een jong, volledig verbouwd supermodel. Geld van lotto-loten. Geld van goedkoop bier. Geld van illegaal gekopieerde dvd's. Mijn geld.

Ik duwde de deur van Jerry's open. Het belletje rinkelde zoals altijd, en de gast achter de toonbank keek op, zoals altijd, en kwam toen zoals altijd achter de toonbank vandaan.

'Alles goed?' vroeg ik. Hij knikte achterdochtig. Zoals altijd. Er waren maar twee andere mensen in de winkel. Een politieman en nog een klant, bij de bierkoeling achterin. De agent was geen beveiligder, zo'n kerel zonder wapens en met opgestreken badges. Mijn vader had graag gezien dat mijn broer zo'n kerel was geworden, want het betaalt goed, zegt hij. Nee. Deze agent was een agent. Een echte. En dat was niet gek, want Jerry's werd door veel mensen gezien als de perfecte plek voor gratis spullen. Je loopt naar binnen, pakt wat je hebben wilt en loopt weer naar buiten. Zonder ook maar iets te betalen. Maar ik heb nog nooit iets gestolen. Ik ben gewoon veel te bang voor de reactie van mijn pa. Hem kennende zou hij me rechtstreeks naar een militaire school of een of ander bootcamp

sturen. Waarschijnlijk zou hij tegen mijn moeder zeggen dat ik een beter mens zou worden als ik meer push-ups deed. Gelukkig ben ik gewoon niet het type om iets te stelen. Maar ik ken een heleboel mensen die dat wel zijn, en Jerry's was het ideale werkterrein voor dieven. Al had Jerry (wie dat ook mocht zijn) na een hele reeks diefstallen dus kennelijk wel een agent in de arm genomen.

Ik liep langs de tijdschriften naar de achterkant van de winkel, waar de chips lagen. Naast de drank. Je pakt een zak chips, draait je om en haalt een blikje fris of bier uit de koeling. Hoppa. Ik keek naar het chips-schap. Jerry's had alles, zoals ik al zei. Alle smaken waarvan je uit je bek ging stinken. Barbecue, sour cream & onion, salt & vinegar, cheddar, chili – en ik moest proberen te bedenken welke smaak het makkelijkst verslagen zou worden door een stuk kauwgom. Maar naturel was geen optie. Kom op, wie eet er nou naturel chips?

Terwijl ik stond te wikken en te wegen – keuzes, keuzes – leek de enige andere klant, een witte vrouw die zo te zien net van kantoor kwam (donkerblauw mantelpakje, witte sneakers) hetzelfde probleem te hebben, alleen dan met het bier achter me. En ik begreep haar volkomen. Jerry's had alle soorten bier die je maar kon bedenken. Die indruk kreeg ik tenminste. Maar ik besteedde verder weinig aandacht aan haar. Ze had vast een zware werkweek achter de rug en had nu zin in een koud biertje om het weekend mee te beginnen. Dat deed mijn moeder ook weleens. Ze goot de inhoud van het flesje altijd in een wijnglas, zodat ze zich minder behoefde te schamen voor het geboer – alsof je ook op een beschaafde manier kunt boeren. Deze vrouw leek me daar ook wel het type voor. Zo'n vrouw die zichzelf op bier en nacho's trakteert als haar kinderen een weekend naar hun vader zijn.

Goed, en toen gebeurde er dit. Let op.

Ik had eindelijk een zak chips uitgekozen – barbecue: lekker, en geen partij voor kauwgom. Daarna wilde ik mijn telefoon uit mijn achterzak halen om Spoony te laten weten dat ik eraan kwam. Shit. In mijn uniform laten zitten. Ik zette mijn sporttas op de grond en ging met de zak chips onder mijn arm op mijn hurken zitten om hem open te ritsen. Net op het moment dat ik de tas had opengemaakt, deed de vrouw met het bier een stap naar achteren, tegen mij aan, waardoor ik mijn evenwicht verloor. Of beter gezegd, ze liep niet echt tegen me op. Ze struikelde over me. Ik bracht mijn hand naar de grond om te voorkomen dat ik plat op mijn gezicht zou vallen en de zak chips vloog door de lucht terwijl zij langzaam neerstortte. Ze probeerde nog overeind te blijven, maar dat lukte niet en ze kwam half boven op me terecht. De fles bier viel kapot en het schuimige spul spatte alle kanten op.

‘O wat erg, sorry!’ riep de vrouw uit.

En voordat ik tegen haar kon zeggen dat het niet erg was, dat met mij alles oké was en met haar hopelijk ook, riep de gast die bij Jerry’s werkte en van wie iedereen wist dat hij geen Jerry heette: ‘Hé!’ om duidelijk te maken dat het helemaal niet oké was. Eerst dacht ik dat hij tegen de vrouw schreeuwde, uit een soort ‘breken is betalen’-principe, en ik wilde net zeggen dat hij even rustig moest doen toen ik beseftte dat hij naar mijn open tas en de zak chips in het gangpad keek. ‘Waar ben jij mee bezig?’

‘Ik?’ Ik wees verbaasd naar mijn borst.

De agent leefde op en kwam tussen mij en de winkelbediende staan om het beter te kunnen zien. Maar hij keek helemaal niet naar mij. Eerst niet. Hij keek naar de vrouw, die nu op één knie zat en haar handen afklopte.

‘Gaat het, mevrouw?’ vroeg de agent bezorgd.

‘Ja, ja, ik...’

En voordat ze haar zin kon afmaken, de zin waarin ze uitgelegd zou hebben dat ze over me gestruikeld en toen gevallen was, kapte de agent

haar af. 'Heeft hij u iets aangedaan?'

Ik weer: 'Ik?' Waar had die man het in godsnaam over? Ik ritste mijn tas halfdicht, want ik wist dat ik zo de winkel uitgeschopt ging worden.

'Nee, nee, ik...' De vrouw kwam overeind en was duidelijk verbluft door de vraag.

'Ja, hij probeerde die zak chips te stelen!' riep de winkelbediende er over de schouder van de agent doorheen. Hij keek me met een boze blik aan en zei: 'Ja toch? Dat probeerde je toch? Je had hem toch in je tas gestopt?'

Wááát? Waar ging dit over? Hij beschuldigde me van dingen die niet eens waren gebeurd! Hij kón het niet tegen mij hebben. Ik wilde me om-draaien om te kijken of er achter me soms iemand een zak chips in zijn rugzak stond te proppen, maar ik wist dat dat niet zo was. Ik wist dat die eikel het tegen... over... mij had. Ik had het gevoel dat ik in een slechte grap was beland.

'In mijn tas? Gast, niemand is hier iets aan het stelen,' zei ik terwijl ik overeind kwam. Mijn handen waren al in de lucht, een automatische reactie omdat er een agent op me afkwam. Ik keek naar de vrouw, die nu langzaam weg schuifelde, in de richting van de koekjes en de cake. 'Ik wilde alleen mijn telefoon uit mijn tas halen en toen viel zij over me heen,' probeerde ik uit te leggen, maar de agent liet me niet uitpraten.

'Hou je mond,' blafte hij, en hij liep naar me toe.

'Maar wacht, ik...'

'Hou je mond, zei ik!' brulde hij en hij schoot op me af om mijn arm te pakken. 'Hoorde je me niet? Ben je doof of zo?' Hij sleurde me mee naar de deur en vroeg ondertussen met zijn portofoon om versterking. Versterking? Voor wat? Voor wie?

'Dit is een misverstand,' zei ik smekend, want ik begreep niet goed wat er gebeurde. 'Ik heb gewoon geld bij me!' Met mijn vrije hand grabbelde

ik in mijn zak om de dollar te pakken die ik aan die stomme chips had willen besteden. Maar voordat ik het geld tevoorschijn kon halen, nam de agent me al in een houdgreep – hij draaide mijn armen achter mijn rug en er schoot een felle pijn naar mijn schouders. Hij duwde me naar buiten en ramde me met mijn gezicht tegen de grond. Het deed zo'n zeer dat de pijn een kleur kreeg: wit. Ik hoorde iets kraken toen de botten in mijn neus braken. Nadat hij me handboeien had omgedaan, waarvan het ijzer in mijn polsen sneed, rukte hij aan mijn shirt en broek om me te fouilleren. Ik stootte een gejack uit, een geluid dat ergens diep uit mijn binnenste kwam. Een geluid dat ik nog nooit eerder had gemaakt, veroorzaakt door een gevoel dat ik nog nooit eerder had gehad.

Instinctief reageerde ik op de gruwelijke pijn door te bewegen. Ik probeerde niet weg te komen of me te verzetten, ik bewoog gewoon. Net als wanneer je je teen stoot. Dan gooi je jezelf ook meteen op bed of ga je rondhupsen. Dit was diezelfde reflex. Ik moest gewoon bewegen in een poging de pijn af te zwakken. Maar bewegen was helemaal geen goed idee, want toen ik daar op de stoeptegels lag te spartelen leken de handboeien met elke stuiptrekking strakker te worden, en erger nog, ik kreeg steeds meer klappen. Een vuist in mijn nier. Een knie in mijn rug. Een onderarm in mijn nek.

'O, gaan we ons verzetten? Gaan we ons verzétten?' riep de agent, en hij bleef me slaan. Hij vroeg het alsof hij een antwoord verwachtte. Maar ik kon geen woord uitbrengen. En als ik dat wel had gekund, zou ik gezegd hebben dat ik me helemaal niet wilde verzetten. Bovendien had ik al handboeien om, dus ik kon geen kant op. De mensen die op straat stonden te kijken, met hun gemompelde 'Laat die jongen toch met rust' dat als zacht geruis mijn oren bereikte – zij wisten dat ik me niet wilde verzetten. Echt niet. Ik wilde gewoon dat hij ophield met slaan. Ik wilde gewoon niet dood. Elke klap was een aanval op mijn ingewanden,

vermorzelde lichaamsdelen die ik nog nooit had gezien, waarvan ik het bestaan niet eens had geweten. ‘Klootzakken zoals jij kunnen nooit eens gewoon luisteren. Jullie zouden eens wat meer respect voor de wet moeten krijgen. En dat ga ik jou bijbrengen,’ sneerde hij bijna fluisterend in mijn oor.

Mijn mond stroomde vol bloed – het smaakte naar ijzer. Mijn ogen stroomden vol tranen. Ik zag dat er iemand naar me keek, maar die werd al snel een waterige vlek. De hele wereld was gekanteld. Scheef. Mijn oren zaten dicht door de druk. Ik hoorde alleen nog het gedempte gegrom van de man die zich over me heen boog, me pijn deed en zei dat ik niet moest tegenstribbelen terwijl ik niet eens tegenstribbelde, en daarna hoorde ik het doordringende geloei van aanzwellende sirenes.

Mijn hoofd spatte uiteen in ontelbare gedachten, en tegelijkertijd was het er maar één:

vermoord me
alsjeblieft
niet.